

Ουκρανία: Εγκλήματα πολέμου και συμφωνία ειρήνης

Τα διεθνή μέσα ενημέρωσης δημοσιεύουν την πληροφορία ότι το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο (ΔΠΔ) πρόκειται σύντομα να εκδώσει εντάλματα σύλληψης ρώσων αξιωματούχων που βαρύνονται με ποινικές ευθύνες για τις απαγωγές παιδιών από την Ουκρανία και για τη στοχευμένη καταστροφή πολιτικών υποδομών. Πρόκειται για ένα σημαντικό βήμα στην προσπάθεια επιβολής της διεθνούς νομιμότητας στις διακρατικές σχέσεις. Εάν το Διεθνές Δικαστήριο αποδεχθεί την πρόταση του Εισαγγελέα και ξεκινήσει η ποινική διαδικασία, θα υπάρξουν μακροπρόθεσμες επιπτώσεις σε πολλά επίπεδα.

Σε επίπεδο διεθνών σχέσεων θα δοθεί ένα ισχυρό μήνυμα ότι τον 21ο αιώνα δεν επιτρέπεται να παραβιάζονται στοιχειώδεις κανόνες της διεθνούς νομιμότητας ατιμωρητί. Το επιχείρημα που συχνά προβάλλεται ότι και άλλες χώρες που τώρα ζητούν την τιμωρία των εγκλημάτων που διαπράττουν οι Ρώσοι δεν δέχθηκαν να υπαχθούν οι δικές τους πολεμικές ενέργειες στην κρίση ενός διεθνούς δικαστηρίου όχι μόνο δεν καταρρίπτει αλλά αντιθέτως ενισχύει την ανάγκη ύπαρξης μόνιμου διεθνούς δικαστικού ελέγχου για εγκλήματα πολέμου. Εγκλήματα πολέμου έχουν διαπραχθεί πολλές φορές και στο πρόσφατο παρελθόν και έχουν μείνει ατιμωρητά. Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο η ίδρυση του μόνιμου Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου που στηρίχθηκε εξαρχής από την Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί ιστορικό βήμα προόδου.

ΓΝΩΜΗ

ΤΟΥ
**ΔΗΜΗΤΡΗ
ΚΟΥΚΟΥΛΑ**

Η άσκηση ποινικών διώξεων θα εκθέσει ακόμα περισσότερο το Κρεμλίνο όχι μόνο στη δυτική αλλά στην παγκόσμια κοινή γνώμη, καθώς θα δημοσιοποιούνται οι λεπτομέρειες των πολλαπλών εγκλημάτων.

Η ενεργοποίηση της δικαστικής διαδικασίας του ΔΠΔ αλλάζει ριζικά και τις πολιτικές παραμέτρους του πολέμου. Η δικαστική διερεύνηση αποκτά πλέον αυτονομία απέναντι

στις ενδεχόμενες διπλωματικές προσπάθειες εξεύρεσης ενός συμβιβασμού. Με άλλα λόγια, όταν ξεκινήσει η δικαστική έρευνα είναι εξαιρετικά δύσκολο να σταματήσει ακόμα και αν κάποια στιγμή θεωρηθεί ότι κάτι τέτοιο θα ήταν επιθυμητό.

Το γεγονός αυτό έχει οδηγήσει ορισμένους παρατηρητές, σπαδούς μιας κακώς εννοούμενης realpolitik, στην άποψη ότι δεν πρέπει να κινηθεί δικαστική διαδικασία γιατί κάτι τέτοιο θα δυσχεράνει τις προοπτικές τερματισμού του πολέμου μέσω διαπραγματεύσεων. Η επιδίωξη απόδοσης δικαιοσύνης δεν πρέπει να γίνει εμπόδιο στην επίτευξη της ειρήνης, καθώς, όπως ισχυρίζονται, θα δημιουργήσει ένα επιπλέον αντικίνητρο που θα αποτρέψει τη ρωσική πλευρά να προσέλθει σε διαπραγματεύσεις.

Η μέχρι στιγμής στάση του Κρεμλίνου δεν μας παρέχει την παραμικρή ένδειξη ότι η Μόσχα επιδιώκει καλόπιστα μια ειρηνευτική συμφωνία. Η δικαστική διερεύνηση δεν πρόκειται, κατά την άποψή μου, να δυσχεράνει την επίτευξη ειρήνης αλλά, αντιθέτως, θα τη διευκολύνει αυξάνοντας την πίεση να σταματήσει η ρωσική εισβολή εκθέτοντας στη διεθνή κοινότητα τη βαρβαρότητα της «ειδικής στρατιωτικής επιχείρησης» στην Ουκρανία.

Η τιμωρία των ενόχων από ένα μόνιμο Διεθνές Δικαστήριο που λειτουργεί υπό την αιγίδα του ΟΗΕ θα λειτουργήσει και μελλοντικά ως μηχανισμός πρόληψης παρόμοιων εγκλημάτων. Η βαρβαρότητα του πολέμου συνεχίζει δυστυχώς να συνοδεύει την ανθρώπινη ιστορία ακόμα και τον 21ο αιώνα. Η ενίσχυση του διεθνούς πλαισίου προώθησης της ειρήνης και σεβασμού των διεθνών κανόνων που έχουν θεσπιστεί για να προστατεύουν τους πιο αδύναμους – κράτη και πολίτες σε εμπόλεμες ζώνες – είναι χρέος κάθε πολιτισμένης κοινωνίας. Το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο, το πρώτο μόνιμο διεθνές δικαιοδοτικό για την εκδίκαση εγκλημάτων πολέμου, εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας και εγκλημάτων γενοκτονίας, ξεκίνησε τη λειτουργία του πριν από 20 χρόνια με την ενεργό υποστήριξη των κρατών της ΕΕ και παρά τις αντιρρήσεις μεγάλων δυνάμεων όπως οι ΗΠΑ, η Ρωσία και η Κίνα. Αποτελεί ένα τεράστιο βήμα προόδου για τον «εξανθρωπισμό» των διεθνών σχέσεων ακόμα και σε καιρούς πολέμου.